SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 145. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 3, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 3-го СЕРПНЯ 1989 Ч. 145. РІК XCVI.

У КИЄВІ ГОЛОДУВАЛИ В ОБОРОНІ НАЦІОНАЛЬНИХ СИМВОЛІВ

Київ (УПА). — У неділю, 30-го липня о 6-ій годині закінчилася голодівка, що її проводила Українська Народно-Демократична Ліга (УНДЛ) на знак протесту проти переслідування української символіки. Брало участь 30 чоловік.

Голодівка була підтримана організаціями УГС та Народний Рух України за Перебудову. Біля голодуючих перебувало кількасот чоловік. Охороняла голодуючих Служба Охорони Порядку НРУ під керуванням майора міліції, активіста НРУ, колишнього кандидата у депутати Дмитра Поєзда.

На початку голодівки міліція намагалася розігнати людей і вихопила прапор та забрала кілька учасників акції, але після протестів людей, віддала прапор та повернула захоплених. При тому було сильно побито літню людину, відомого українського письменника Миколу Кагарлицького, який випадково проходячи повз це місце, заступився за голодуючих.

Серед гасел, які тримали учасники акції, були такі: „Волю та незалежність Україні!", „Україні — самостійність і соборність!", „Ганьба паплюжникам української символіки!", „Міліціонери — не будьте катами українського народу!", „Де нема святої волі, не буде там добра ніколи!", „Свободу Дмитрові Корчинському!"

На закінчення організатори оголосили, що ця голодівка мала попереджувальний характер, і якщо переслідування символіки та людей, які користуються нею буде тривати надалі, то буде оголошена тривала голодівка.

В Таллінні обговорювали Пакт Молотова-Ріббентропа

Лондон (УЦІС). — У Таллінні, столиці Естонії, від 30-го червня до 1-го липня ц.р. відбулася міжнародна наукова конференція на тему „Правова оцінка угод Німеччини і СССР з 23-го серпня і 28-го вересня 1939 року".

Конференцію організувала Академія Наук Естонської ССР. Протягом двох днів заслухано і обговорено понад 20 доповідей і виступів учасників та гостей конференції з Західньої Німеччини, Польщі, Фінляндії, України, Литви, Латвії, Білорусії, Молдавії та Естонії.

На міжнародну конференцію в Естонії була запрошена Академія Наук Української ССР та представники Народного Руху України за Перебудову. Академія Наук Української ССР своїх делеґатів не надіслала. Україну на конференції репрезентувала львівська реґіональна організація Народного Руху України та персонально члени її Президії психолог Михайло Горинь, кандидат історичних наук Микола Драч, кандидат ідеологічних наук Михайло Осадчий, від Тернопільської обласної організації НРУ був присутній Ярослав Ґевко, від УАПЦ голова Ініціятивного Комітету відновлення Української Автокефальної Православної Церкви о.Богдан Михайлечко, від Львівського Етнографічного Товариства Віктор Сусан, від Асоціяції Молодих Істориків Львова Сергій Родюк.

Доповідь „Пакт Молотова-Ріббентропа і Західня Україна", що її підготували: М. Горинь, М. Драч та М. Осадчий, виголосив на конференції М. Горинь.

У ПОЛЬЩІ ЦІНИ ПОТРОЇЛИСЬ

Варшава, Польща. — Тут стало відомо, що міністер внутрішніх справ Польщі генерал Чеслав Кіщак висунений на пост прем'єр-міністра країни.

Польські і західні дипломати вказують, що генерал провадив напружені переговори з Лєхом Валенсою, результатом яких була леґалізація „Солідарности". Але „Солідарність" є проти його вибору.

63-річний Ч. Кіщак — близький друг Войцєха Ярузельського, але це зовсім не означає, що він має намір у всьому наслідувати його політичний курс. Очікують, що союзники Польщі з Варшавського Пакту, зокрема Совєтський Союз, підтримують вибрання Кіщака на такий відповідальний пост перед обличчям зростаючої економічної нестабільности, що охопила країну.

В той час, як в урядових колах ідуть бурхливі дебати, зв'язані з вибранням Кіщака, люди на вулицях Варшави та інших польських міст стоять у довгих чергах у напівпустих крамницях. Циркулюють чутки про підвищення цін на продукти харчування. Комуністичні і некомуністичні економісти вважають, що подібні заходи можуть усунути трудноші в постачанні населення продуктами.

За час перебування Мєчислава Раковського на посту прем'єр-міністра польська промисловість остаточно прийшла в упадок, державна валюта — злотий — зазнала сильної девальвації, і Польща була змушена звертатися до західніх країн за терміновою харчовою допомогою.

Представник „Солідарности", який обговорював з Кіщаком економічні проблеми, сказав йому, що два тижні будуть для нового уряду „найбільш критичними".

Номінація генерала Кіщака на пост прем'єр-міністра Польщі зустріла сильний спротив зі сторони членів „Солідарности", яких Лєх Валенса закликав голосувати проти потенціяльного комуністичного лідера країни. У комуністичній коаліції думки з приводу обрання Кіщака поділилися.

Після серії консультацій у парляменті було вирішено відкласти номінацію колишнього міністра внутрішніх справ і продовжити обговорення його кандидатури.

Виступаючи у сеймі, Лєх Валенса сказав, що не підтримає кандидатуру Кіщака. За словами Валенси, генерал міг би ще бути вибраний президентом, але ніяк не прем'єр-міністром країни.

Лідер Селянської партії у парляменті Алєксандер Бенковський сказав кореспондентам, що голосування треба відкласти до вияснення становища.

Таким чином, підкреслює польське пресове аґентство ПАП, у ситуації, що склалася, призначення ген. Кіщака не можна вважати доконаним фактом.

ВАШІНҐТОН ШУКАЄ ДОПОМОГИ В АРАБІВ І СССР

Вашінгтон. — Коли шіїтська мусулманська група в Ливані оголосила, що відкладає на 48 годин страчення наступного американського закладника, то Уряд президента Джорджа Буша інтенсивно посилив свої позакулісові ходи з арабськими країнами і Совєтським Союзом щоби стримати такі вбивства.

Офіційні урядові чинники повідомляють, що президент Дж. Буш продовжує розглядати доступні йому можливості у відповідь на повідомлення і переслану відеострічку про вбитого американського підполковника морської піхоти Вілліяма Гіґґінса, схопленого терористами тому півтора року в Ливані, де він сповняв свою військову службу, як начальник мирової застави ООН. Ці ж урядові чинники говорять й про те, що головною ціллю у розгляді цієї трагічної справи президентом Дж. Бушем є недопущення до дальшого пролиття крови. Беручи це під увагу, ЗСА офіційно звернулося до урядів Сирії, Савдійської Арабії та Совєтського Союзу, щоби вжили своїх впливів, де потрібно, та зупинили вбивства.

В той самий час Уряд ЗСА через посередництво Швайцарії та Японії висловив своє невдоволення урядові Ірану, заявляючи, що Іран є частинно відповідальний за американських закладників у Ливані. Цей комунікат зформульований в такий спосіб, щоби дати до зрозуміння Іранові, що всі знають про пов'язання Ірану з тими групами, які тримають закладників.

Президент Дж. Буш також особисто звернувся до Папи Івана Павла II з проханням допомогти видістати тіло страченого американського підполковника В. Гіґґінса, не зважаючи на те, що ще немає офіційного потвердження його смерти. Багато надії покладається на впливи СССР через міністра закордонних справ Едуарда Шеварднадзе, до якого з проханням в цій справі звертався державний секретар Джеймс Бейкер в Парижі. Шеварднадзе відвідував Іран.

Звітуючи про поїздку Е. Шеварднадзе до Ірану засоби масової інформації в СССР говорили про те, що він заявив у Ірані про те, що СССР є серйозно затурбований вбивством американського закладника. У відповідь новообраний президент Ірану Гашемі Рафсанджані висловив обурення та заперечив, що Іран має будь які зв'язки з терористами.

Солісти з Канади виступлять на Союзівці

Л. Волянська.

Б. Василишин.

Союзівка. — Тут на оселі УНСоюзу відбудеться в суботу, 5-го серпня ц.р., черговий концерт літнього сезону. Одначе цей концерт буде виїмковим тим, що на ньому виступить двоє молодих українських талантів з далекого Едмонтону.

Одне з них — це вже для багатьох відома зі своїх виступів в Канаді та Америці сопрано Лілея Волянська. Свої студії вокального мистецтва розпочала Л. Волянська з М. Поляро і М.Славінською в Ню Йорку та продовжувала їх в Едмонтоні під вмілим керуванням Д. Брезенець з Київської та Львівської опер, як і Д. Астор та Л. Перілло з Музичної консерваторії Альбертського університету. У своїй мистецькій біографії нараховує цілий ряд сольових виступів, для прикладу монжна б вимінити її виступ у виконанні ораторії Мар'яна Кузана „Неофіти". Ось як висловився на сторінках „Свободи" один з критиків: „Голос співачки — сопрано великої чистоти і динамічної та аґоґічної гнучкости. При врожденій щирості і теплоті інтерпретації та при чіткій дикції співачки емоціональний зміст виконуваних творів з

(Закінчення на стор. 4)

В Чикаґо відкриють в жовтні пам'ятник Тисячоліттю

Чикаґо. — Вийнятковою подією буде завершено ювілей Тисячоліття Хрищення України тут у великому українському осередку. Під протекторатом і з ініціятиви Громадського Ювілейного Комітету Тисячоліття має бути тут відслонений на початку жовтня ц.р. в серці української дільниці в „Українському селі", пам'ятник Тисячоліття, що представлятиме свв. Володимира і Ольгу.

Для цієї ініціятиви склалися вийнятково щасливі обставини. Отець митрат Маріян Бутринський, член президії громадського комітету, майже припадково зустрівся з мистцем-скульптором з України Петром Куликом, що тепер перебуває в Торонто, і піддав йому думку, щоб гість з України запропонував проєкт пам'ятника Тисячоліттю. Ця ідея припала до серця мистцеві і він незабаром прислав оригінальний проєкт, що нагадує композиційно дохристиянського „світовида", але завершується постатями свв. Володимира й Ольги.

Представлений проєкт комітет в Чикаґо затвердив, а о. М.Бутринський повідомив, що парафіяльна рада собору свв. Володимира і Ольги готова відступити українській громаді місце на своїй площі перед Культурно-Релігійним Осередком для спорудження пам'ятника. Це місце є чи не найбільш відповідним з кількох причин: воно знаходиться на розі вулиць Чикаґо авеню та Овклі бульвару, при якому у віддалі п'ятьох бльоків є три великі українські храми: православна катедра св. Володимира, католицька катедра св. Отця Миколая і собор свв. Володимира й Ольги. Поблизу є також згадуваний Культурно-Релігійний Осередок, відкритий в липні 1988 року, дві українські фінансові установи (каса „Самопоміч" і банк „Певність"), школа св. Отця Миколая, Український Музей, Інституту Модерного Мистецтва, домівки організацій молоді, книгарні, крамниці, ресторани та тут живе ґро українського населення в метрополітальному Чикаґо. Спорудження пам'ятника саме тут викличе ще більше зацікавлення серед туристів, які часто відвідують українську дільницю, що знаходиться недалеко від центру міста. Крім того, тут українська громада зможе найкраще опікуватися своїм пам'ятником.

Мистець Кулик вже закінчив проєкт, який відливається в бронзі у фірмі Мирослава Трутяка (М.С.Т. Лимитед) в Торонто. Статуя матиме 16 стіп висоти і буде заінстальована на відповідному ґранітному постументі з написом українською й англійською мовами: „Споруджено українською громадою в Чикаґо в Тисячоліття Хрищення України, 988-1988". Варто зазначити, що П. Кулик виконав проєкт як свій громадський жест для української діяспори без спеціяльного гонорару з мінімальною винагородою за його працю і матеріял. Між іншим, мистець Кулик є автором пам'ятника козацькому провідникові Іванові Підкові у Львові. Однак вилиття статуї, транспортація до Чикаґо, інсталяція, підготування і впорядкування ґрунту й постументу коштуватиме від 60 до 70,000 дол., на що комітет хоче зібрати відповідну суму.

Громадський комітет вилонив із себе і доповнив її іншими людьми, Комісію Спорудження Пам'ятника Хрищення, що її очолив адв. Юліян Куляс, а заступником голови є адв. Марта Фаріон-Вислоцька; секретарем є інж. Орест Попович. В члени комісії запрошено: о.М. Бутринського, інж. Ореста Бараника, Володимира Браткова, Ярослава Ганкевича, інж. Івана Деркача, Ярослава Куляса, проф. Мирослава Семчишина та Миколу Сенчишика. Комітет ще кооптує потріб-

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

МІНІСТЕР ОБОРОНИ СССР генерал армії Дмітрій Язов, який перебував у Великобританії з чотириденною візитою, відвідав базу військово-повітряних сил у Шотляндії, де йому були продемонстровані винищувачі-бомбардувальники типу „Геррієр" і „Торнадо", які у кінці цього року замінять застарілі літаки типу Ф-4 „Фантом". Проїжджаючи територією бази в авті, ген. Язов мав можливість спостерігати, як сапери демонстрували ремонт смуг для злету і приземлення, а „Торнадо" атакували штучні цілі бомбами і ракетами. Совєтський міністер провів на летунській базі дві години.

У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ очікують нових актів терору. Виступаючи у місті Карльсруге, федеральний прокуратор Курт Ребман заявив, що його установа дістала ряд попереджень про можливість активізації терористичної діяльности вліті цього року. Серед терористичних груп Ребман, зокрема, назвав Ірляндську республіканську армію (ІРА), Курдську робітничу партію і Радикальну палестинську групу. За словами К. Ребмана, особливу трудність для місцевої поліції представляє діяльність ідеально законспірованої Ірляндської республіканської армії, яка може „відзначити" 20-річчя введення англійських моряків в Олстер нападами на бази і казарми британської Рейнської армії.

ГАЗЕТА ДАНСЬКИХ КОМУНІСТІВ „Лянд оґ Фольк" повідомила, що Арне Мюнх-Петерсен, член Комуністичної партії і депутат парляменту, загинув у листопаді 1940 року в Бутирській в'язниці у Москві. У 1936 році А. Мюнх-Петерсен поїхав в СССР як делеґат Комінтерну, після чого пропав безвісти. Протягом десятиліть його родина і уряд Данії без успіху намагалися вияснити його долю. Недавно стало відомо, що Мюнх-Петерсен був заарештований і обвинувачений у контрреволюції і троцкізмі. Газета пише, що Мюнх-Петерсена заарештували за розпорядженням Ніколая Єжова, тодішнього голови совєтської державної безпеки.

У СТОЛИЦІ ФІНЛЯНДІЇ Гельсінкі завершився восьмий щорічний фестиваль латиської молоді. В ньому взяли участь латиші з восьми країн. Вперше на фестиваль приїхала делеґація совєтської Латвії, яка опинилася в центрі уваги. У п'ятницю, 28-го липня, в останній день фестивалю, була прийнята резолюція, надіслана урядам Західньої Німеччини, Східньої Німеччини і Совєтського Союзу. Резолюція закликає осудити пакт, укладений в 1939 році між СССР і Німеччиною, який віддав Латвію Совєтському Союзу. „Ця угода повинна бути оголошена незаконною", — заявив на пресовій конференції Едвин Інкен, який репрезентував Народний фронт Латвії. Представник Народного фронту Латвії Дайніс Іван сказав в інтерв'ю фінській телевізії: „Наша мета — незалежність республіки. І, я думаю, вона цілком реальна". Д.Іван заявив, що всі латиші схвалюють рішення Верховної Ради про надання трьом республікам Прибалтики економічної незалежности.

В ЦЕНТРІ МАНІЛІ аґенти служби безпеки заарештували члена політбюра забороненої на Філіппінах Комуністичної партії Сатурніна Окампа і його жінку Кароліну Маляй, також члена ЦК Комуністичної партії. Арешт був проведений чотири дні після того, як уряд розповсюдив тисячі плякатів, обіцяючи виплатити 50,000 долярів за інформацію, що веде до арешту будь-якого з 35 членів ЦК Компартії. „Сума буде виплачена за живого або мертвого комуніста", — сказано у тексті урядового звернення. Як сказав журналістам генерал Алєксандро Аґуїрре, під час рейду, організованого армією, були заарештовані 15 комуністів, як здогадуються, членів т.зв. „загонів знищення", терористичних груп, метою яких було фізичне знищення урядових чиновників і військових.

ЛяСалл університет влаштовує програму Студій Східньої Европи і СССР

Д-р Л. Рудницький пояснює значіння гуцульської бартки студентці М. Перфецькій.

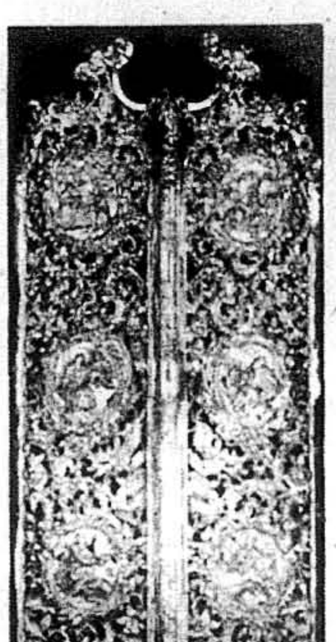
Філядельфія. — Починаючи з вереснем 1989 року ЛяСалл університет матиме окрему програму студій Східньої Европи і Совєтського Союзу. Програма складається із шести курсів, що їх студенти могтимуть вибрати з листи, і включає не тільки Совєтський Союз, але й теж такі країни як Німецьку Демократичну Республіку, Болгарію, Чехо-Словаччину і Польщу.

Директором програми назначено Леоніда Рудницького, професора німецької і слов'янських літератур, який сказав, що україно-знавчі студії матимуть особливе місце у цій програмі. Кожний студент, який запишеться на програму, отримає окрему бібліографію вибраних творів, список фільмів і відеострічок, що їх має бібліотека ЛяСалл, як і листу спеціяльних термінів, що відноситься до Східньої Европи.

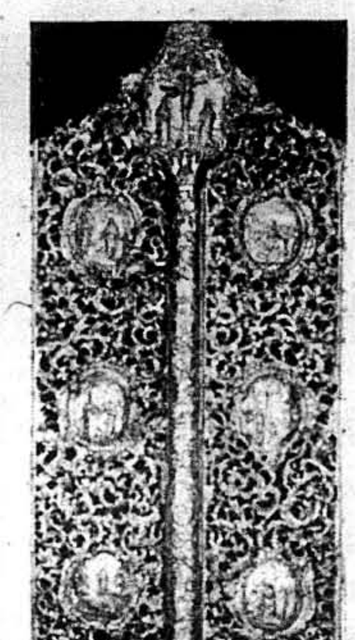
Записатися до програми має право кожний студент ЛяСалл без додаткових коштів. Крім згаданих курсів, кандидат мусить виказати теж знання східньоевропейських мов, що, очевидно, включає теж українську. Випускник цієї програми отримає особливу посвідку і його участь у програмі буде теж відмічена на дипломі університету. Програма зосереджується головно на вивченні і глибшому зрозумінні сучасної ситуації у Східній Европі у світлі найновіших подій, що відбуваються у цій частині світу.

Окремим завданням програми, згідно з проф. Рудницьким, є вивчати стан Церкви і релігії в СССР, змагання УКЦ за леґалізацію і найновіші події в житті прибалтійських і слов'янських республік Совєтського Союзу.

Церковні скарби з України опинилися в Лос Анджелесі

Царські врата церкви Різдва Богородиці.

Царські врата церкви Хрестовоздвиженської.

Джерзі Сиҭі, Н.Дж. — На сторінках газети „Культура і Життя", органу міністерства культури УССР та Республіканського комітету профспілки працівників культури ч. 24 з неділі, 11-го червня ц.р., надруковано статтю відомого мистецтвознавця з Ню Йорку Богдана Певного про виявлення у Каліфорнії унікальних пам'яток, що належали Києво-Печерській Лаврі.

Цікавим є не тільки те, що стаття цього мистецтвознавця появилася на сторінках совєтської газети, але цікавим є й сама тема статті, зокрема для молодшого покоління, тут і там в Україні. Автор розказує про свої сумісні почування, що виникають у нього радісні при звістці про знайдення втраченої пам'ятки української культури, а біль і гнів, що ще тепер на сторінках мистецтвознавчих праць постійно твердиться з перекрученням дійсности про великі досягнення в збереженні та охороні скарбів минулого у післяреволюційний час. „А дійсности не стерти — вона грізно свідчить, що найбільших і найболючіших втрат зазнала українська культура саме в нашому столітті.

В дальшому автор розказує про те, що у 1968 році в цій же газеті „Культура і Життя" появилася стаття харків'янина М. Безухого „Повернути вкрадені скарби", в якій ідеться про пограбування і підпал гітлерівськими окупантами Харківського художнього музею. Наведено жахливий, до того ж неповний перелік втраченого — майже 7,000 одиниць, у тому числі 680 творів західньоевропейського мистецтва, 1,112 — іконопису XVI-XVII століть, 2,146 — українського і російського живопису, 275 клясиків совєтського періоду, 35,000 графіки, 30,361 народного і прикладного мистецтва.

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

ПІСЛЯ УСПІШНОГО КРОКУВАННЯ впродовж трьох декад у порівнянні з цілою країною, економічний зріст південних стейтів в ЗСА починає сповільнятися з уваги на зменшення, а то й цілковите зникнення конкурентційних принад. Бо такі пільги як дешевший прожиток, кращі засоби публічної транспортації, дешевий робітник чи окремі податкові пільги були дуже приманливими факторами, але з часом робітники почали домагатися кращої платні, кошти прожитку подорожчали і минулися тимчасові податкові пільги.

ІМІҐРАНТИ, ЯКИМ ДАНО амнестію згідно з еміґраційним законом з 1986 року, можуть втратити свій леґальний статус і наразитися на депортування через бюрократичний хаос, або й через те, що вони не полагодять на час своїх прохань на перебування в ЗСА. Більшість з тих, що внесли первісні прохання про амнестію не є свідомі того, що мусять вносити інше проханн про надання їм статусу леґального мешканця країни протягом двох з половиною років від свого першого прохання про амнестію. Угрупування, котрі змагаються за права іміґрантів, твердять, що такі та подібні зарядження є дуже мало відомі тим особам, які власне попадуть в цю категорію.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашингтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) [illegible]

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата: на рік $40.00, на півроку $22.00, на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda

Статті, дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти й скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Право жити — право вмерти

Поруч різних політичних проблем і подій є сутолюдські, життєві, які ніби з політикою не мають нічого спільного. Не всі — бож ніби цілком аполітична проблема масових жіночих абортів в Америці була однією з головних тем минулоосінньої президентської виборчої кампанії. У травні цього року Верховний Суд проголосив більшість 5:4 голосів Соломонове рішення, яке нікого не задовольнило. Не поставивши крапки над ,,і", чи Верховний Суд відкликає своє давніше рішення, що жінки мають необмежене конституційне право рішати про долю своєї ненародженої дитини, Верховний Суд усе ж ускладнив і обмежив легкість позбуватися небажаного плоду на публічний (федеральний, стейтовий чи міський) кошт. Жіночий світ усе ще поділений на тих, які разом із Церквою і президентом Бушем твердять, що життя починається з хвилиною запліднення, і на тих, які переконані, що ,,життя починається після народин, а не перед ними".

Аж ось виринула інша подібна життєва проблема, яка стосується медицини і бути-небути живій людській істоті. У стейті Міссурі 31-річна жінка Ненсі Бет Крузен була шість років тому так важко поранена в автомобільній катастрофі, що зазнала пошкодження мозку, втратила свідомість і не відзискала її ні на мить, але шпиталь і його лікарі відмовляються припинити штучне відживлювання її, покликаючись на лікарську етику і відсутність заяви самої недужої. Батьки недужої зголосили судову скаргу проти шпиталю і справа дійшла аж до Верховного Суду. Дев'ять американських стейтів мають закон, за яким батьки мають право вирішувати, чи можна далі штучно, медичною технікою, підтримувати життя безнадійно хворої людини, чи припинити те штучне продовжування життя. У 1976 році трапилося нещастя у родині молодої Керін Енн Квінлейн, яка в гостині у приятелів випила трохи алькоголю та, вернувшись додому — ковтнула насонну пілюлю. Дівчина заснула, але й не прокинулась і роками була непритомна, несвідома свого довкілля. Вона стала предметом обслідування найбільшими капацитетами-неврологами. Коли батьки отримали на письмі діягнозу кількох отаких найкращих лікарів-спеціялістів, які прирівняли фізичний стан недужої дівчини до стану т. зв. vegetable, то Верховний Суд стейту Ню Джерзі признав право батькам рішити про припинення безнадійного нібито лікування. Так зване вбивство з милосердя було давно відоме, але в різних часах у різних державах законодавство ставилося різно до таких випадків. Наприклад, за колишньої Австро-Угорщини карали навіть невдачного самогубця, що він зважився накласти на себе руку. Недавно вся американська преса писала про батька, який, опинившись без свідків у шпитальній кімнаті свого невилікувально недужого сина, самовільно, без повідомлення лікаря чи медсестри, вилучив електричний струм, яким штучно підтримувано б'ючку недужого. Батька арештували, але суд його звільнив.

Існує в Америці окрема зачартерована організація Крайовий комітет за право до життя. Цей Комітет перевів опити в лікарському світі й твердить, що найменше одна тисяча лікарів опинилися у своїй практиці у надзвичайно прикрій і складній ситуації, коли мали діло з отакими недужими, що вже не на справжніх людей, подобали, але лікарі не мали права скорочувати пацієнтові життя. Ті, які прирівнюють проблему ,,права до смерти" з проблемою абортів, себто ,,права до життя", не можуть ставити знаку рівности між тими двома справами, бо у проблемі абортів мова про ненароджену дитину і матір, а в проблемі ,,права на смерть" — тільки про одиницю. Конституція ЗСА не дала на це відповіді.

КОНҐРЕСОВІ КОНТРОЛЕРИ заявили, що у 1986 році Адміністрація ветеранів виплатила 1.7 біл. дол. за ,,звичайні життєві недуги", які не були спричинені їхньою військовою службою. Вони заявили, що існуючий закон дозволяє виплачувати ветеранам фонди за ушкодження, які заіснували або погіршилися під час військової служби, не зважаючи на причини їхнього постання. Саме цей надто ліберальний закон є причиною таких щедрих платностей ветеранам, котрі відбули військову службу, а причини їхніх недуг могли бути ще в дитинстві.

Наталя Осока

АМЕРИКАНСЬКІ СОВЄТОЛОГИ ПРО ПОДІЇ В СССР

Під час недавньої подорожі по ЗСА спеціяльні кореспонденти газети ,,Ізвєстія" А. Васінський і А. Шальнєв зустрілися з багатьма американськими совєтологами у Кембриджському, Колюмбійському і Гарвардському університетах. Під час відвідин, вони мали нагоду вступити до відділу особливо цінних книг і архівів бібліотеки Гарвардського університету, ознайомитись зі списком наукових праць, таких як, наприклад, ,,Стабільність і зміни в совєтській політичній культурі", ,,З'їзд КПСС — оцінка", ,,Взаємозалежність чи чи безпека. Совєтська ділема", ,,Ідеологія, націоналізм і національне питання в Совєтському Союзі", ,,Проблеми народонаселення в СССР", ,,Економіка використання природних ресурсів", ,,Західні фінанси і совєтська торгівля" тощо. Як зазначають кореспонденти в газеті ,,Ізвєстія" з 14-го липня, це тільки короткий перелік з величезного списку праць на теми Совєтського Союзу.

Очевидно совєтські лідери, шукаючи виходу із скрутного становища, хочуть знати думку вчених, фахівців по СССР з різних країн Заходу.

Що ж почули московські гості від американських совєтологів про свою країну, про перспективи перебудови та про інші проблеми?

,,Я не перестав бути песимістом, — сказав їм заступник директора Центру російських досліджень Маршал Ґолдман. — Всі задумані реформи великі — одного життя, однієї кар'єри не вистачить. Потрібне ціле покоління реформаторів і новаторів горбачовського типу. Але на їхньому шляху чимало небезпек... Багато людей навіть не здогадуються — яких".

,,Завжди є небезпека зробити надто багато, як у Китаї, і зробити надто мало, як у вас тепер, — заявив той самий М. Ґолдман, під час перебування в Москві, якраз після трагічних подій у Пекіні. —Якщо ваша країна ввійде до числа цивілізованих передових країн, світ від цього покращає. Але мене засмучує буксування вашої економіки".

Між іншим, кореспонденти відзначили, що в кабінетах американських совєтологів не видно компютерів, столи завалені російськими книгами, дитячими забавками совєтського виробництва, на них панує справжнє ,,російське безладдя". Стіни завішані гравюрами з видами Москви, Ленінграду, Новгорода, совєтськими календарями, на полицях повно російських книг. Тобто, ніби зумисне створена російська атмосфера. Ще й у коридорі на стенді висить привезене кимось з Ленінграду оголошення, що аспірантам дозволено придбати по одному куску мила на особу.

Раніше М. Ґолдман казав, що реформа повинна відбуватися фазами. Тепер він змінив свою думку і вважає, ,,що вже пізно розраховувати на етапність, час втрачено, тепер все треба робити одночасно — і децентралізацію, і різноманітність форм власности, і створення спеціяльних економічних зон, і фонд для малозабезпечених, і фінансову реформу, і конвертування рубля. Я на вашому місці спробував би отримати допомогу від Міжнародного валютного фонду, від Західньої Німеччини, ЗСА — під малий процент", — порадив Ґолдман.

Спеціяльні кореспонденти урядової совєтської газети зустрілися з директором Центру російських досліджень Гарвардського університету професором Адамом Уламом, совєтологом того ж університету Сузанною Мессі, з професором Робертом Леволдом з Колюмбійського університету, з працівником телекомпанії Волтером Роджерсом, який майже п'ять років завідував московським бюром, психологом Алєксом Зозуліним, бизнесменами, студентами, журналістами, політиками і фермерами.

Завітали вони й до професора Ричарда Пайпса, відомого совєтолога, який в роки правління президента Роналда Реґена керував совєтським відділом Ради крайової безпеки і якого в СССР називали не інакше, як запеклим антисовєтчиком Гості висловили думку, що професор без сумніву вже змінив своє ставлення до Совєтського Союзу, на що Р. Пайпс відповів, що змінився не він, а змінилися самі совєти, перейшовши від тоталітаризму до авторитаризму.

,,Авторитарна держава, — сказав Р. Пайпс, — продовжує володіти монополією на державну владу, але при цьому дає суспільству деякі свободи. Тоталітарна ж держава реґулює все, починаючи від репертуару театрів і кінчаючи економікою..." Погоджуючись, що в жовтні 1982 року він пророкував крах совєтської системи, Р. Пайпс зауважив однак, що це не було помилкою, бо тепер його пророцтво підтверджують і самі совєти, котрі також заявляють про наближення краху. ,,Перебудова породжена загрозою катастрофи, — сказав Р. Пайпс. — На жаль, ваше керівництво ступає на шлях реформ лише тоді, коли назріває криза — економічна, політична, психологічна... Те, що тепер відбувається в Совєтському Союзі, історично дуже схоже на те, що робив Олександер II і що робилося під час революції 1905 року, тобто проводяться тільки ті реформи, яких неможливо уникнути. До останнього утри-

(Закінчення на стор. 3)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Стародавні цивілізації

Коли неандертальській людині забрало 150,000 років, щоб добитися до своїх технологічних досягнень — кроманьйонській забрало тільки 15,000 років, щоб створити високу рільничу культуру, перші міста та першу цивілізацію.

Однією з таких цивілізацій була поява, на урожайних низинах Евфрату та Тигру, сумерійської цивілізації. Незвичайно високий рівень цієї цивілізації та її раптову появу на Близькім Сході, багато людей пов'язує з гіпотечною ,,пракультурою" людства, що її суґерують нам приклонники гіпотези переносу на землю цивілізації пришельцями з космосу (А. Кондратів ,,Зниклі цивілізації").

Більш реалістичний погляд щодо появи Сумерії заступає Л. Вуллі, видатний англійський антрополог, який вважає сумерійців вихідцями з Південної Росії (себто з України). Хоч, деякі вчені вважають, що сумерійці були радше тюркського чи кавказького походження. Сумерія не була суцільною державою, але об'єднанням багатьох міст: Адабу, Еріду, Лярси, Уруку та Уру. Та не зважаючи на те, а може саме тому, вона у своїм вчасно династичному періоді осягнула вищий ступінь розвитку, ніж наприклад, Єгипет, що в тому самому часі (4,000-3,000 рр. до н. Хр.) виходив щойно з варварських пелюшок. З цього висновок, що стародавня Сумерія була, мабуть, прабатьківщиною західньої культури й тому в ній слід шукати джерел першої цивілізації. Сумерія дійшла до вершин своєї цивілізації, шляхом розвитку рільництва, торгівлі та технології. Вона до речі, винайшла в тому часі клинове письмо, нотний запис музичних мелодій, сплав металів чотириколесний віз та прототип торговельних векслів. Її жреці обрахували вперше час обороту місяця навколо землі та уявний рух сонця, з докладністю до трьох секунд відхилення від астрономічного обрахування, зробленого Гамсеном у 1897 році.

Ця подиву гідна докладність сумерійських астрономічних обрахувань, виготовлених без телескопу та годинника, була однією з причин, яка лягла в основу гіпотези про позаземне походження сумерійської цивілізації. Хоч сумерійці, не єдині, що можуть похвалитися таким високим науковим досягненням. Згадати б хоч би одну із зниклих цивілізацій нового світу — маїв, які у деякому аспекті, стояли вище від стародавніх цивілізацій старого світу. Наприклад, майські жреці виготовили найдокладніший календар світу, який, до речі, набагато докладніший за григоріянський календар, виготовлений вже на основі геліоцентричної теорії. М. Коперніка.

Якщо мова про давність цивілізації Південної Америки, слід згадати про ревеляційний дослід археологів у Мехіко, в місцевості Куйкулько, в якій є розташована (й стоїть ще й досі) стародавня піраміда, напів присипана вулканічною лявою.

Вчені окреслили давність цієї ляви на 8,000 років! Якщо це правда, тоді цивілізація мехіканської долини — мабуть, найстарша у світі.

Говорячи про піраміди, не можна проминути мерехтливої цивілізації Єгипту, що дійшла до свого апогею в часі присмерку цивілізації Сумерії. Ще донедавна більшість людей вважала гігантські споруди єгипетських пірамід подиву гідними гробівницями — мавзолеями стародавніх фараонів. Але сьогодні багато єгиптологів переконані в тому, що вони встановлять щось більше, ніж мавзолейні споруди. На їхню думку, вони становлять, свого роду, зашифровані астрономічні записи старинного знання, яке спорудники вбудували в головні розміри тих пірамідних споруд.

І так, висота найбільшої піраміди Хеопса дорівнюється одній більйоновій частині відстані нашої пляиети від сонця. Тягар цієї піраміди становить 5,955, 200 тонн, який дорівнюється одній більйоновій частині тягару нашої плянети.

Якщо прийняти, що 100 інчів дорівнюється одному дневі, тоді сума чотирьох боків основи піраміди становить докладно кількість днів в одному році. Якщо в підставу піраміди вписати коло, та поділити його обвід через подвійну висоту піраміди, тоді отримаємо важливий у математиці символ — 3,1416, який впровадив до математики, 4,000 років тому, стародавній грецький математик Пітагор і тому він позначений початковою грецькою літерою його прізвища.

Ця піраміда розташована з докладністю однієї секунди, на перехресті двох осей: північно-південної та східньо-західньої та вважається однією з найбільш точно зорієнтованих споруд світу.

Поряд Сумерії та Єгипту, процвітала в давнині доволі висока та мерехтлива цивілізація Асирії та Вавилонії. Перлиною та центром культури вважалася її столиця Вавилон, із славною ,,Вавилонською вежею" та ,,Вислими городами". Вавилон мав форму нереґулярного прямокутника, поперетинаного вулицями, що були напрямлені в чотирьох головних напрямках. Місто охороняли два оборонні мури, відділені між собою глибоким ровом сповненим водою.

Шлях до Вавилону провадив крізь п'ять брам, з яких найславнішою вважалася брама Іштарн. Міст на ріці Евфраті пов'язував західню із східньою частиною міс-

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Юліян Мовчан

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОГРАФІЇ

Максим Бойко, ,,Бібліографія української бібліографії періоду державности і діяспори 1917—1980", видання медичного архіву УЛТПА, передмова д-ра П. Пундія. Блумінгтон, Індіяна, 1989, ст. 166.

У перекладі з грецької мови ,,бібліографія" означає описання змісту книг та їх зовнішнього оформлення, або показник книг і статтей, присвячених певній галузі знання. Також бібліографією називають розділ у періодичній пресі, де містять короткий перегляд або рецензії на нові книжки.

А якщо йдеться про ,,бібліографію бібліографій", то за визначенням директора архіву УЛТПА д-ра Павла Пундія, це вже буде ,,міжнародний засіб культурного спілкування та одночасно інформації про видані книжки не тільки в межах однієї країни, але також того, що мають цінного в цій ділянці інші народи".

Мабуть, саме тому, що бібліографія відіграє таке важливе значення для культурного обміну серед народів світу, відомий наш науковець і публіцист д-р Максим Бойко з Індіянського університету вирішив присвятити так багато сил і часу цій справі. Не кажучи вже про попередні роки лише в минулому (1988) році з-під його пера вийшли такі праці, як ,,Нариси до історії української бібліографії" (226 ст.) та ,,Українська бібліографія материка та діяспори" (226 ст.).

Але шукаючи за джерелами та документальними фактами для своїх праць там, де тільки можна було їх здобути, Максим Бойко дійшов до висновку, що ,,бібліографія та книга взагалі не може розвиватись без державної опіки та належної реєстрації. Тому, що історія України в СССР починається тільки після ,,октября" (тобто, большевицького перевороту в жовтні, 1917 р.). Вартість реґіональної бібліографії там дуже мізерна... В ній повно про ,,сапальниць" буряків, доярок, ,,свиноматок", колгоспне рабство, яке довело до того, що якби не ,,проклятий" капіталістичний світ, то в СССР з причини браку харчових продуктів напевно вже давно панував би страшний голод". (ст. 166).

Автор подає такий характерний факт. Довідавшись, що в восени 1988 року в Києві створилася археологічна комісія, яка поставила своїм завданням, нарешті, зрушити з місця запущену бібліографічну ділянку в Україні, він, Бойко, звернувся до Ф. Максименка (тепер вже покійний) — бібліографа Львівського університету з проханням прислати йому відбитки з оригінальних катологових карток реґіональної бібліографії (картки дійшли до адресата, як бібліотечна інформація). Хоч з того часу минуло вже багато місяців, проте жодних інформацій з Києва М. Бойко не отримав. На цій підставі наш автор робить доречний висновок: ,,Це вказує, що горбачовська 'гласність' до друків не стосується — ними й далі цілком і повністю завідує КҐБ" (ст. 10). І дійсно: як і за безславних сталінсько-брежнєвських років, так і тепер, жодна книжка, журнал чи газета, вислана, скажімо з ЗСА, до СССР, не дійде: пильне каґебівське око нічого друкованого по другий бік кордону не пропустить. Не пропустить тому, що подібно, як було за минулих диктаторів, так і тепер ,,ліберальний" Ґорбачов, робить, все можливе аби народи його ,,імперії зла", як колись дуже влучно назвав СССР донедавній президент ЗСА Роналд Реґен, знали якнайменш про дійсний стан в його імперії, а в Україні — зокрема.

Та не зважаючи на всі труднощі щодо здобуття матеріялів для своєї праці в еміґраційних умовах, як також на свій вже ,,суперпенсійний"вік та ослаблене здоров'я, Максимові Бойкові все ж таки вдалося зібрати дуже багато цінного матеріялу для своєї ,,бібліографії української бібліографії. В абетковому порядку від ,,А" до ,,Я" на сторінках 12 — 114 бачимо тут численну кількість імен авторів — одних — добре відомих, інших — для багатьох читачів, можливо, зовсім невідомих, які в різні часи вклали свій внесок до скарбниці української бібліографії.

Бачимо тут ім'я академіка Дмитра Багалія, який поруч інших багатьох наукових праць, був автором також ,,Нарисів української історіографії" (1923 р.); Леоніда Бачинського — автора бібліографій друкованих праць Володимира Радзикевича, Олександра Тисовського-Дрота, творів Тараса Шевченка, та інших. Бачимо, як його дехто називає, ,,мандрівного бібліографа" Лева Биковського — автора понад 450-ти праць, які стосуються української бібліографії. Уже одно число ,,450 публікацій" свідчить про те, що Лев Биковський непевно побив рекорд щодо кількости публікацій на українські книгознавчі теми. Щодо самого автора даного збірника — Максима Бойка, то тут подано назви 124-ох його публікацій.

Із сучасних і — хай їм буде на здоров'я! — ще живучих і діючих серед нас осіб, які збагатили і ще збагачують українську бібліографію, бачимо (крім, звичайно, д-ра М. Бойка) імена таких літераторів, як Олекса Вінтоняк (видавниц-

(Закінчення на стор. 4)

Валентина Юрченко

НАДІЯ, ДАР БОЖИЙ

I.

(З книги Тоні Мелендеза — ,,Дар надії")

Хозе Мелендез зростав у місті Сан Сальвадорі, а проте любив нікараґуанські джунглі, — на них він радо проміняв своє сіре, закурене місто і, скінчивши сільськогосподарську академічну школу в Нікараґуа, дістав добре оплачувану працю в цукровій рафінарні й на плянтаціях цукрової тростини. Свою дружину Сару-Марію він уподобав, коли вони обоє були ще студентами і так склався їхній щасливий шлюб. Обоє були життєрадісні, любили музику й танці, а Хозе до того ще й дуже гарно співав, приграваючи на гітарі.

На весні 1961 року Сара-Марія і Хозе відпочивали у своєму вакаційному коледжі, біля великого озера, що також звалося Нікараґуа, як і їхня батьківщина. Було це за кілька миль від їхнього дому в місті Рівасі. Сара, звичайно, сиділа на бальончику, бавила свого первістка, малого Хозе, й читала книжки, а чоловік залюбки купався, рибалив, чи бродив чагарниками довкола озера. В той час Сара вже сподівалася другої дитини, але перші ознаки були якісь дивні, більше подібні до симптомів інфлюенци. Занепокоєна цим, вона звернулася до свого дядька-лікаря й він приписав їй нові німецькі ліки — вони щойно вийшли в 1959 році. По двох роках, одначе, розійшлася була тривожна вістка, ніби жінки, що заживали ці таблетки, звані ,,талідомайд", народжували деформованих немовлят... Тоді ця вістка ще не докотилася до Нікараґуа й Сара прийняла кілька тих таблеток, хоч потім і забула про них.

У січні 1962 року, в малому шпиталі міста Рівас, Сара Мелендез народила другого сина. ,,Я хочу побачити моє дитя", — опритомнівши, попросила, вона медичну сестру. ,,Ви побачите його", — розгублено пролебеділа та і поспішила відійти. Тим часом увесь рід Мелендезів — Хозе, його батьки, дядьки, тітки й кузини прийшли до шпиталю з подарунками й квітами з нагоди радісної події, але вона дуже скоро перейшла у тяжкий смуток, збентеження й глуху мовчанку.

— Не треба Сарі показувати дитину — це небезпечно для неї, сказав хтось.

— Дитина ця не буде жити, — упевнено сказала тітка Хозе, — треба покликати священика...

Новонароджене немовля поспішно охрестили й домовилися про похорон, на всякий випадок.

Сівши край ліжка біля Сари, убитий горем Хозе підшукувава слова, щоб відповісти дружині на її настирливе, стурбоване питання: — Що таке з дитям? Скажіть мені правду!...."

— Нічого... хлопчик прийшов на світ... У нього тільки щось недобре з ніжкою...

— Що таке з ніжкою? Принесіть його мені! — благала Сара. Але Хозе й ніхто з родини не рухався.

— Є ще трохи клопоту... — не втрималася мати Хозе.

— Наша дитинка не має... рук, — зі сльозами в очах вимовив нарешті Хозе до занімілої Сари. А коли всі вже дали волю сльозам, до кімнати увійшла бабуня, матріярх Сариного роду:

—Що це тут робиться? — сказала вона, обтираючи сльози на Сариному обличчі й вимовила твердо, як завжди: — Не час тепер на плачі, — Бог послав нам цю дитину. Бог один знає, що Він робить...

Сара не знала тоді, що спричинило деформацію дитини в її утробі, не знала чи дитя буде жити, чи помре, але вона глибоко вірила в Бога, Йому ввіряла своє майбутнє і долю своєї нещасної дитини. На все життя запам'ятала Сара ту хвилину, коли вона вперше оглянула свого новонародженого сина Антоніо. В нього було чудове личко з карими оченятами, гарним носиком і крихітним ротиком-пуп'янком, маленькі вушка, міцна шийка і широкі груденята; ліва ніжка була внизу скручена, а ручок... ручок від самого плеча не було й сліду. О, Боже, якби не це, то був би він красунчик! Але Сара полюбила своє дитя таким, як є і вірила в слова матері: ,,Бог знає, що робить, Він дасть дитині долю". А тим часом містом поповзли чутки; В Мелендезів народився ,,монстер" — чи ви бачили?..." Щоб уникнути стовпища цікавих побачити ,,монстра", родина мусіла виїхати з міста до батьків Сари. Одначе, людська цікавість не втихомирювалася, особливо діти заглядали на маленького Тоні, а він дарував їм милу усмішку й вони одноголосно проголосили, що ,,це ґарненьке бебі й зовсім не монстер".

Настав час для Хозе й Сари вдатися до ортопеда-спеціяліста, щоб оперувати викривлену ніжку Антоніо — йому вже минуло кілька місяців. Навіть у столиці Манаґуа, куди вони далеченько їздили болотистими дорогами, шпиталь був убогий, а лікар-хірург, зробивши операцію, признався, що навряд чи тут можна дитині помогти. Залишався єдиний вихід — їхати до Америки, за 4,000 миль. Але як? Не було досить грошей на витрати й ніхто не знав англійської мови. Проте, Хозе твердо вирішив, що Антоніо не буде прошаком-калікою, мусить мати медичну поміч, освіту, а він, як батько, віддасть для цього всі свої сили. На щастя, доля усміхнулася — Хозе несподівано виграв на льотерії таку суму, що зміг купити старе авто ,,Шевролет" і ним родин, біля 10 осіб, вирушила в подорож до Каліфорнії, яка тривала 16 днів. Як добре, що на кордоні зустріла їх Сарина сестра з нареченим і допровадила всіх до Лос Анджелесу!

Лікар-ортопед, оглянувши хлопчика, спитав Хозе, чи мають вони ,,іншуранс", чи мають заощадження, бо лікування буде складне й коштовне. Бідний Хозе заперечливо похитав головою, з розпукою усвідомивши, що 4,000 миль важкої подорожі не наблизили їх до мети — вимріяної медичної допомоги для малого Антоніо. Обставини ускладнилися ще й тим, що Сара знову сподівалася дитини — цим разом народилася у них донечка Майєла. Хозе хапався за всяку чорну роботу, працював по 80-90 годин на тиждень, щоб звести кінці на новому місці, — припала йому й Сарі важка доля нових іміґрантів, прийняли її заради сина. Жили у крайніх злиднях, але з мрією про якесь чудо. І воно таки сталося, з Божої ласки, — коли Хозе знову прийшов до лікаря, щоб якось... Славний ортопед тим часом написав кілька листів до організації ,,Марч ов Даймс", яка збирає кошти на лікування дітей з фізичними вадами.

— Маю для вас добру новину, Хозе! — усміхнувся лікар. — Є добра організація, яка погодилася взяти всі витрати на операцію вашого Тоні!

Продовження буде

В Прудентополісі відбудеться святкування 175-річчя народження Шевченка

З ініціятиви Шевченківського комітету Прудентополісу під патронатом Світового Конгресу Вільних Українців 3-го грудня 1989 року відбудеться посвячення музею і пам'ятника Т. Шевченкові, який буде в бронзі, роботи скульптора Л. Молодожанина. Цей пам'ятник відслонить Юрій Шимко, президент СКВУ.

Заходами Канадсько-Американського Комітету на той час організується спеціяльна тура до Бразилії, Аргентини і Парагваю.

Сьогодні Прудентополіс є релігійним центром Бразилії, де від довшого часу епархом для українців-католиків є відданий українській справі Владика Єфрем Кривий. Резиденція єпископа є в Куритибі, столиці Парани, яка є центром українського культурного життя Бразилії.

У тих святкуваннях чисельну участь візьмуть бандуристи: Буенос Айресу, Апостоліс, Посадас, Обера Куритиба і Прудентополісу.

Пам'ятник Т. Шевченка в Обері, Місіонес. Перший зліва о. Орест Карплюк, парох української католицької церкви, старанням якого побудовано цей пам'ятник.

Чи всім нам відомо чому твори Т. Шевченка названо „Кобзар" ?

Шевченко кохався в інструментах. Гарно грав на кобзі. Кобзу цю недавно відновив майстер Олександер Шльончик, який як кажуть мав золоті руки. Кобза ця зберігається в музею народної архітектури в Києві. Музей цей має добрих знавців кобзи, тому часто для відвідувачів демонструють гру на цьому старинному інструменті. Це мені оповів з захопленням мій приятель, якого я просив туди зайти.

Шевченко грав також на бандурі яку тоді називали „торбан". Це був своєрідний тип бандури, яка мала ще назву „панської бандури". Ця назва пішла від того, що деякі кобзарі грали в той час на дворах князів і гетьманів. З переказів знаємо, що гетьман Мазепа залюбки грав на торбані.

Шевченківську бандуру-торбан по його смерти передали його доброму знайомому Григорієві Вашкевичеві, в майбутньому відомому українському філологові. Він вивіз Шевченкову бандуру-торбана з Петербургу в Україну. Перед смертю подарував її кобзареві Мойсеєві Олексієнкові, а він передав її Роменському музеєві на збереження з такими словами „Відгомоніли літа мої — надіюсь, що ви збережете Шевченківську бандуру на добрий спомин нащадкам".

Дбайливі руки шанувальників кобзаря крайознавчого музею міста Ромни на Сумщині зберегли цей неоцінений інструмент до нашого часу, як доказ, що Шевченко грав на нашому національному інструменті, який сьогодні став символом України.

Шевченкова бандура під час Другої світової війни потерпіла пошкодження, яку знов відновив Олександер Шльончик.

Вертаюсь до пам'ятників Т. Шевченкові в Південній Америці.

Всі ми добре пам'ятаємо посвячення пам'ятника Т. Шевченкові в Буенос Айресі, столиці Арґентини.

Але не всі ми знаємо, що в столиці Місіонер найбільшому скупченню українців в Арґентині, побудовано також чудовий його пам'ятник.

Але найгарніший пам'ятник Т. Шевченка після Буенос Айресу є в Обері — Місіонес (друге велике скупчення українців), який красується на площі „Україна". Цей пам'ятник і назва площі завдячується місцевому парохові української католицької церкви о. Орестові Карплюкові, який найбільше допоміг в розбудові кобзарського мистецтва на терені Місіонес.

Молода капеля бандуристів з Ню Йорку усі ті пам'ятники відвідала під час свого тріюмфального турне по Південній Америці в 1987 році.

Всі ті, які бажають бути учасниками великих святкувань в Прудентополісі, записуйтесь на туру, яка спеціяльно туди їде, а при тій нагоді зможете оглянути інші українські поселення в Арґентині і Бразилії.

М. Чорний

Чикаго відзначає 125-річчя народження митрополита В. Липківського

„З кожним роком відходить в минуле доба, коли жив і діяв митрополит Василь Липківський... Але постать цього Великого Подвижника Віри, мужнього борця за волю Української Автокефальної Православної Церкви не блідне з бігом часу, не розпливається серед інших людей і подій на сторінках історії. Навпаки, в цей час, час великих змін і надій, який в дечому нагадує бурхливу добу революції 1917 року, Великий Митрополит стає перед нами дедалі виразніше. Ми бачимо його таким, яким він увіковічений на пам'ятнику у Савт Бавнд Бруку: могутнім пророком, що вказує нам шлях вперед, до світлого майбутнього, до вільного життя з Богом, у вільній Автокефальній Православній Церкві українського народу".

Ці слова із доповіді на академії з нагоди 125-річчя народження Митрополита Василя Липківського віддзеркалюють ту урочисту атмосферу, яка панувала протягом цілоденних святкувань цієї визначної річниці, влаштованих в суботу 10-го червня Чикаґським деканатом у парафії св.Андрія Первозванного у Блумінґдейлі. Відчувалось, що дух Великого Архипастиря вітає серед тих, що масово зібрались вшанувати його пам'ять, благословляє їх, закликає вірити в остаточну перемогу святої справи, якій він присвятив усе своє життя.

Святкування складалися з трьох частин. Відкрились вони семінарем під керівництвом о. протоієрея Степана Женчуха, настоятеля Свято-Володимирського собору в Чикаґо. Було виголошено п'ять доповідей на різні теми, але всі тією чи іншою мірою пов'язані з Митрополитом Липківським та УАПЦерквою, яку він та його соратники вивели з московської неволі пам'ятного 1921 року.

Отець Сергій Головко, настоятель парафії в Блумінґдейлі, у своїй доповіді п. н. „Відродження УАПЦ — історичний нарис", зробив детальний перегляд подій національно-церковного відродження від початків у вирі революції 1917 року до першого розгрому Церкви комуністично-атеїстичною владою у 1926-27 роках.

Друга доповідь, яку виголосив мгр Олександер Воронин, мала назву „Ідеологічні засади УАПЦ 1921 року — теорія і практика". Доповідач проаналізував три головні засади, на яких будували відроджену Церкву її творці — автокефалію, соборноправність і українізацію, зупинившись на світлах і тінях у здійсненні цих засад.

Третю доповідь — „Роля жінки в Українській Православній Церкві" — виголосила активна чикаґська громадська діячка Галина Грушецька. Фактично її доповідь мала ширший засяг, ніж вказано в назві: доповідачка згадала також про ролю жінки у Церкві перших віків християнства, а закінчивши переглядом ролі жінки протягом історії Української Православної Церкви, вона висловила свої думки щодо завдань і потреб, які стоять перед православною українкою в майбутньому.

Д-р Василь Трухлий, диригент хору парафії св. Андрія Первозваного у Блумінґдейлі, виголосив доповідь на тему „Українська церковна музика". Доповідач майстерно змалював широку панораму українського церковного співу починаючи від княжої доби до сучасного сторіччя — неоціненний вклад українського народу у всесвітню скарбницю християнської богослужбової музичної творчости.

Останню доповідь на тему „УАПЦ в діяспорі" виголосив о. Харитон Довгалюк.

Запитання і дискусії, що мали місце після кожної доповіді, виявляли велике зацікавлення учасників семінара порушеними темами.

Після семінара в нещодавно збудованому величному храмі св. Андрія Первозваного відбулась Панахида по Митрополитові В. Липківському та незліченних інших мучеників за рідну віру і Церкву. Панахиду відправив Архиєпископ Константин, якому сослужили всі присутні на святкуванні священики, включно з о. митратом Василем Романюком, що проїздом перебував тоді в Чикаґо. Коли лунали урочисто-скорботні слова „Зо святими упокій" і „Вічная пам'ять", перед очима ставали камери смертників, північні концтабори і сибірські каторги, де трагічно скінчилося життя Митрополита В. Липківського та мільйонів інших мучеників.

Останньою частиною святкувань була академія. Після вступного слова д-ра В. Трухлого, в залі залунали натхненні слова проповіді Митрополита Василя на Зелені Свята — „Рідна мова — шлях до Бога", з нещодавно випущеної касети, яку начитав майстер слова Микола Французенко. Дарма, що цю проповідь Митрополит Липківський виголосив вперше понад 60 років тому — вона така ж актуальна сьогодні, як і тоді, зокрема коли взяти до уваги, що боротьба за відродження рідної Церкви з рідною мовою знову розгортається в Україні.

Святкову доповідь виголосив мгр О. Воронин, головний редактор інавгурованої на Великдень радіопрограми „Голос УАПЦ", яка передається щонеділі в Україну. Змалювавши постать Митрополита Липківського, як людини, пастиря, учителя і пророка, доповідач висловив упевненість, що вже недалекий той час, коли здійсниться мета, за яку боровся і життя своє віддав В. Липківський, відродиться Українська Автокефальна Православна Церква і стане вогнищем духовного та морального оновлення світу.

Мистецька частина була гідним завершенням академії. Бездоганно зіспіваний хор Блумінґдейльської парафії під керівництвом д-ра В. Трухлого буквально полонив серця присутніх, що виповнили церковну залю, натхненним співом творів велетнів українського співу Бортнянського, Веделя, Лисенка, Яциневича.

Пригадувались слова послів князя Володимира в Царгороді: „Ми не знали, чи ми на землі, чи на небі". Як можна сумніватися в остаточній перемозі народу, який створив таку скарбницю духовних багатств?

С. Тринілець

Американські...

(Закінчення зі стор. 2)

мувати владу в руках держави..."

Совєтське керівництво, пояснив Р. Пайпс, змушене було покласти край афганській авантюрі та перейти на внутрішні проблеми лише тому, що вичерпалися фінансові можливості. Тільки наближення кризи змусило їх бути миролюбивішими та обачнішими. Професор певний, що тільки справжня криза змусить Кремль запровадити радикальні зміни і серйозні економічні реформи. Якщо бюрократи утримають свої позиції й загальмують процес оновлення, то вже через рік в СССР настане спрвжня криза.

„Що може допомогти нашій економіці? — запитали совєтські кореспонденти.

„...Децентралізація, поширення культури права на всі форми власности, — відповів Р. Пайпс. — Тоталітарна держава володіє всіма багатствами країни, а багатством країни повинні володіти люди. Не людина для держави, а держава для людини — ось одна із заповідей західньої демократії".

На думку Р. Пайпса, така велика держава як СССР не може ізолюватися й жити без демократії, не може уникнути шляху до лібералізації, бо без демократії вона не зможе розвиватися. Рано чи пізно всі тоталітарні режими закінчують поразкою, тому рятунок тільки в демократії. Професор певний, що справжні демократичні реформи в Совєтському Союзі можливі, але відбудуться вони тільки через загрозу краху.

На питання, чому Р. Пайпс виступає проти економічної й фінансової допомоги Совєтському Союзові й чи бажає він краху СССР, учений відповів, що він бажає змін. „І як тільки вони настануть, допомога Заходу буде негайною". Відносини між ЗСА і СССР будуть поліпшуватися відповідно до того, якою мірою СССР повернеться до вартостей цивілізованого світу. Добре, що совєтські війська залишили Афганістан і що уряд СССР вживає заходів для редукції озброєнь. Але є ще безліч невирішених проблем, які викликають справжню тривогу, тому ніхто не знає, як розвиватимуться події в СССР далі. „Я можу сказати, що повинно бути, але не можу сказати, що буде", — підсумував Р. Пайпс.

Торжество торжеств

Гантер, Н. Й. (М. К.) — Так, як вшановано 175-ліття поета у церковній каплиці ще в березні, так у празник св. Івана завершено ці святкування в тутешній „Ґражді" виставкою у честь мистця Тараса Шевченка.

Фронтова стіна з величним, вдумливим портретом генія України і тут же оригінальна фотознімка Шевченка в час повороту зі заслання. Його добрячі очі зворушували кожного, хто зволив оглядати виставку. Сльози в очах старших, які розуміють вагу творчости Шевченка, — річ зрозуміла, але, неменше сліз скапнуло з очей діточок, молоді, які мали нагоду взяти в руку знімочку й усвідомити собі, що оце він — наш Шевченко.

Завдячуючи подружжю Чорпітам із Філядельфії, які наполегливо і з посвятою збирають у своїй ґалереї мистецькі твори та безсумнівно заслуговують на вдячність громади і України, було виставлено працю Т. Шевченка з першого року навчання в клясі К. Брюлова, „Мойсей добуває воду зі скелі". Із колишньої збірки 17-ти учнівських праць Шевченка, тільки ця одна збереглась і є в посіданні ґалереї Чорпітів. Також виставлено чи не останню працю Шевченка, офорт, скульптора Клодта, того, який виконав постать св. Володимира, що стоїть тепер у Києві. Але ж у небожа Клодта вчився видатний український пейзажист Сергій Васильківський, картини якого були виставлені поруч. Справжні зразки тонкощів українського пейзажу.

Знавцем Шевченківської мистецької творчости був мистець-маляр, дослідник спадщини поета і автор монографії „Великий народний художник", Микола Бурачек й тут було виставлено його картини.

На жаль, не отримано експонатів від сучасних українських мистців, тільки мисткиня Галина Новаківська привезла три картини, які мали пряме відношення до особи мистця-Пророка й за це мисткині зложено подяку.

Українська Вільна Академія Наук у ЗСА випозичила цілу колекцію програмок із різних святкувань, починаючи 1914 роком; програмки зі святкувань у таборі полонених української армії у Вецлярі та в містах українських поселень аж по останні роки. Виставлено жетони, карточки, цеголки на будову пам'ятника Шевченкові в Києві й портрет Шевченка виконаний Гр. Малиновським, який вписав 800 рядків Шевченкових віршів, починаючи „Заповітом", „Псальмами" й створив в нюансах одях в портреті Шевченка. Вдячні Оксані Міяковській-Радиш за впорядкування й дозвіл покористуватись колекцією.

Виставка тривала дві недільниці й була закрита 16-го липня. Натомість продовжується виставку сучасних мистців, твори яких призначені у продаж любителям мистецтва.

„УКРАЇНСЬКЕ СЕЛО"

Будинок для старших віком, який називається „Українське Село" у Воррені, Мишиґен, восени цього року відзначить п'ятиліття свого існування. Із першого року українці — мешканці села зорганізувалися в гуртку „Червона Калина". Гурток цей поставив собі за завдання провадження культурно-освітньої і громадської діяльности. Члени гуртка раз у місяць збираються на сходини, на яких відзначають важніші події чи річниці з нашої історії. Початки, як і кожні, не були легкими. Та з часом „Червона Калина" набирала признання та поваги не лише серед співмешканців, але й дирекції „Українського Села".

Коли корпорацію очолив відомий громадсько-політичний і комбатантський діяч Степан Віхар, він оцінив працю і вартість гуртка, як лиш нав'язалась між ними співпраця. Управа дирекції „Українського Села" погодилася на спільне відзначення першої річниці трагедії Чорнобиля посадженням на гарній обширній власній площі дуба, як символу невмиручости України та стійкости в обороні наших прав. Дуба того посаджено на спеціяльному святкуванні 26-го квітня 1986 року після відправ 12-ма священиками Молебня і Панахиди. Молодечі організації взяли участь з прапорами в одностроях, а громада Дітройту своєю чисельною участю звеличала ці сумні святкування. Після церковних відправ представники молодечих організацій посадили дуба. До зібраних промовили президент корпорації Степан Віхар англійською мовою, а українською голова „Червоної Калини" Мирослав Кальба. Ці святкування під кожним оглядом випали надзвичайно величаво. Залишилося лише поставити камінь з відповідною дедикацією на плиті.

Старанням президента корпорації Степана Віхара одержано камінь під плиту. Мосяжною плитою з відповідною дедикацією та її вмуруванням в цей камінь зайнявся гурток „Червона Калина". При фінансовій допомозі Українського Культурного Центру та Кредитівок „Самопоміч" і „Будучність" плиту виготовлено та посвячено 10-го липня цього року, під час святочних сходин гуртка.

Голова гуртка „Червона Калина" Іванка Кучер, відкриваючи сходини привітала гостей: о. пароха церкви св. Йосафата у Воррені Христофора Войтину, президента Корпорації „Українське Село" Степана Віхара і представника Українського Культурного Центру, заступника голови Миколу Кавку та в коротких словах нав'язала історичні дії до трагедії в Чорнобилі. Софія Федишин-Щербій віддеклямувала вірша, присвяченого Чорнобилеві. Слово про трагедію Чорнобиля виголосив Мирослав Кальба. Він вказав, що для українського народу Чорнобиль увійде в історію, як національна катастрофа і як мементо для наступних поколінь. Чорнобиль показав усьому світові, як чужа потуга без жадного почуття відповідальности супроти населення керує своїми імперіялістичними інтересами в Україні. Вказав, що атомна катастрофа в Україні подібна до злочину голодової облоги України в 1932-1933 роках, лиш з тою різницею, що голод можна було ізолювати від очей світу, а радіоактивні опади уже і КҐБ неспроможний зупинити на кордонах московського комуністичного „раю". Тому не вдалось Москві заховати цієї новітньої трагедії України і вона є в центрі уваги світу.

Після офіційної частини усі присутні перейшли на місце, де росте дуб і о. Христофор посвятив камінь з дедикацією. Після церковної відправи і молитов в обороні українського народу присутні перейшли знову до залі, де членки ні „Червоної Калини" вгощали кавою і канапками. На закінчення о. Христофор поділився з присутніми своїми враженнями із недавньої поїздки на Україну, охопивши їх в аспектах релігійному, господарчому і національному, доповнюючи знимками ним робленими під час подорожі. Ці святочні сходини закінчено молитвою „Боже Великий".

Управа і членство „Червона Калина" дякують усім тим, які причинилися до завершення цього проєкту, головно корпорації „Українське Село", а особливо його президентові Степанові Віхареві за його велику поміч та прекрасну співпрацю із гуртком.

М. Кальба

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

Дарії і Володимира Старосольських

які згинули на Сибірі та ЇХНЬОГО СИНА

Ігоря Старосольського

буде відправлено

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

в суботу, 5-го серпня 1989 р. о год. 5-ій по пол. в церкві св. Івана Хрестителя в Гантері, Н. Й.

Про молитви просять:
ДІТИ І ВНУКИ з РОДИНАМИ, ПРАВНУКИ

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що у вівторок, 1-го серпня 1989 р. помер у Голляндії на 68-му році життя

наш Дорогий
БРАТ І ВУЙКО

бл. п.

ІГОР СТАХІВ

інженер і державний працівник Голляндії, колишній член ОУН і старшина українських військових формацій.

ПОХОРОН — у п'ятницю, 4-го серпня 1989 р. в Голляндії.

У глибокому смутку:
брат — ЕВГЕН з дружиною МАРІЄЮ і дітьми: ЗЕНОНОМ, БОРИСОМ та ЛЯРИСОЮ
племінники в Перемишлі, Мюнхені й Омага, Небраска

Проблеми...

(Закінчення зі стор. 2)

тво „Дніпрова хвиля" в Мюнхені), Юрій Гривняк — автор „Бібліографії друкованих праць Миколи Мушинки" (Хорватія), де названо аж 67 праць, Степан Кікта — автор цінної літератури про грошові знаки України від 1917-1920 років. Григорій Костюк — відомий літературознавець — в тому числі автор „Українського літературознавства в першому пореволюційному п'ятнадцятилітті", д-р Павло Пундій — автор „Бібліографічних матеріялів до історії української медицини" (1986 р.), д-р Степан Радіон — письменник, публіцист і автор багатьох праць з української бібліографії (зокрема, в Австралії, де він проживає), та інші.

Також у „Бібліографії української бібліографії" подано велику кількість публікацій іншомовних праць багатьох авторів під загальною назвою — „Бібліографічна україніка іншими мовами".

Нарешті, дуже похвально, що в кінцевій частині своєї книги (на жаль, покищо виданій лише „офсетом") автор подав також перелік країн, міст та бібліотек світу (здебільшого ЗСА та Канади), де в основному розміщена україніка (тобто, книжки, видані українською мовою). Ті, що хотіли б набути цю цінну бібліографічну працю, можуть звертатися на адресу: Volhynian Bibliographical Center 307 N. Overhill Drive, Bloomington, Indiana 47401.

Стародавні...

(Закінчення зі стор. 2)

та, в якій була розташована славна „Вавилонська бібліотека" та семиповерхова „Вавилонська вежа", висотою 91 метрів. Ця вежа була найважливішою спорудою Вавилону, що носила назву Зіґґурат Етемакі". З цієї вежі вавилонські астрономи робили обстеження зір та інших небесних тіл і, згідно, з записом клинового письма, вони передбачили появу комети Галея приблизно 1000 років до нашої ери.

Південна частина міста становила дільницю королівських палаців та „Висячих городів".

До речі, заходом Юнеско, проєктується у найближчих 10-ох роках відбудова. Вавилону, коштом 25 мільйонів долярів, що її має фінансувати Ірак.

Церковні...

(Закінчення зі стор. 1)

Вважають, що в той час з України вивезено 130,000 мистецьких цінностей, зокрема 13,000 картин, 53,000 графічних праць, 500 скульптур.

У квітні 1988 року Товариство „Україна" і Український Фонд Культури звернулися до зарубіжних українців з проханням допомогти поверненню в Україну скарбів культури. Тому, що звернення про повернення творів в Україну спрямоване до зарубіжних українців, автор статті Б.Певний вияснює, що зарубіжні українці створили на громадських основах ряд музеїв і сховищ щоби зберегти в діяспорі пам'ятки рідної культури. Одначе у великій мірі велику ролю відіграли й вістки про нищення в Україні пам'яток культури (наприклад творів клясиків сучасного українського мистецтва Василем Любчиком 1952 року в Музеї українського мистецтва у Львові), про нездатність музеїв в Україні хоронити довірені їм надбання. Бо от хоч би й приклад майже сьогодення, коли то в 1986 році велося розслідування розграбування унікальних колекцій Львівського історичного музею. На заході по авкціонах і просто від спекулянтів можна купити цінні предмети мистецтва, вивезені з України не колись, а зовсім недавно.

Б.Певний говорить у своїй статті і про те, що вивезених німецькими окупантами скарбів немає в українських музеях діяспори. В цих музеях здебільшого твори українського народного мистецтва, вивезені заробітчанами-селянами з-під рідних стріх; це особисті твори українських мистців, які вони самі вивезли на чужину; рукописи репресованих українських письменників і діячів культури, збережені їхніми родичами і друзями; документи зв'язані з історією України, її боротьбою за національну і соціяльну справедливість.

У статті сказано і про те, що недавно автора повідомили про те, що на західньому побережжі Америки у Музеї мистецтва в Лос Анджелесі, зберігається двоє срібних позолочуваних царських врат з Києва. Виявляється, що одні врата з церкви Різдва Богородиці, що на Дальніх печерах Києво-Печерської Лаври викуті Григорієм Чижевським, а другі врата викуті Олексієм Іщенком з Христовоздвиженської церкви на Ближніх печерах Києво-Печерської Лаври.

Пошуки виявили, що 1972 року американські колекціонери Розалінда та Артур Ґілберти передали цьому музеєві двоє царських врат. Перші з царкви Різдва Богородиці, куплені у Франсиса Стонора з Лондону, а з Христовоздвиженської — у Пітера Мура з Парболд Голд в Ланкашірі. А ті придбали їх у лондонській ґалереї С.Й. Філліпса, яка незадовго до того злилася з лондонською ґалерією Рубі Блека. Р. Блек купив врата 1960 року в публіциста і колекціонера Вілліяма Рендолфа Гирста із Сан Семієна в Каліфорнії. Коли взяти до уваги історичну і мистецьку вартість царських врат то В.Гирст придбав їх 1935 року в ґалерії Ґолдшмідта у Лондоні за безцінь, заплативши ледве за вагу срібла: з церкви Різдва Богородиці — за 3,300 дол., а за Христовоздвиженської — за 2,750 дол. З книжки „Київ — пам'ятки церковної архітектури" Юрія Лукомського, виданої в Мюнхені 1923 року, відомо, що царські врата обох церков щасливо перебули революційні події й залишилися на місці, а з документів корпорації Гирста відомо, що вони були перевезені з Лондону до Каліфорнії 18-го березня 1936 року.

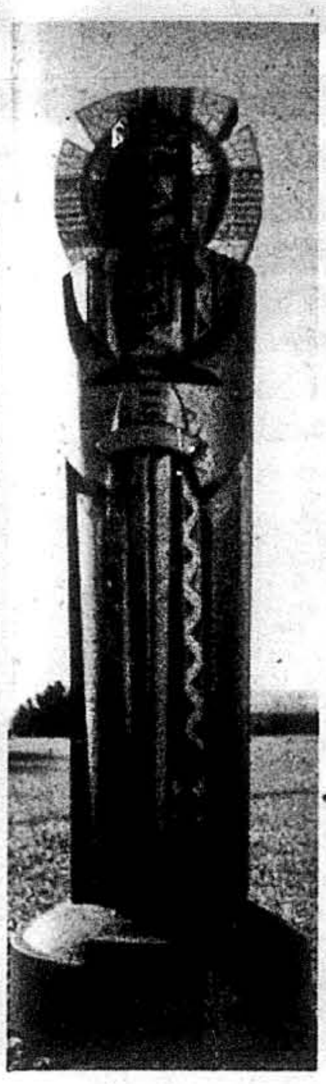
Шкода, що газета „Культура і Життя" не знайшла місця помістити закінчення цієї статті, — навіть тепер в час гласности і перебудови — що була повністю поміщена на сторінках журналу „Сучасність" за червень 1989 року. Це закінчення звучить так:

„Хоч у вересні 1926 року уряд Радянської України оголосив територію лаври 'Києво-Печерським державним історико-культурним заповідником', то це не зупинило радянську владу на початку 1930 років 'вилучити' переховувані у заповіднику цінні мистецькі та історичні предмети і продавати їх за кордоном. Здається зайво пояснювати долю царських врат церков Різдва Богородиці та Хрестовоздвиженської — вони покотилися цією ж самою протоптаною дорогою, що і 1935 року царські врата собору св. Софії, за якими пропав слід. Знахідка царських врат з церков Різдва Богородиці та Хрестовоздвиженської — випадкова. Вказує вона на необхідність послідовного розшукування вивезених історичних і мистецьких скарбів з України не тільки німецькими загарбниками, але і за часів сталінщини, про що промовчується. У книжках чи не всіх радянських істориків повторюється крилата фраза: історична чи мистецька пам'ятка 'не збереглася до наших днів'. Як правило це значить, що вона була зруйнована, вкрадена або продана. Щоб шукати треба знати що шукаємо. Чи не прийшов час вже називати речі та події їхніми правдивими іменами? Чи не прийшов вже час відкрито заявити хто, що і коли зруйнував, вкрав чи продав?

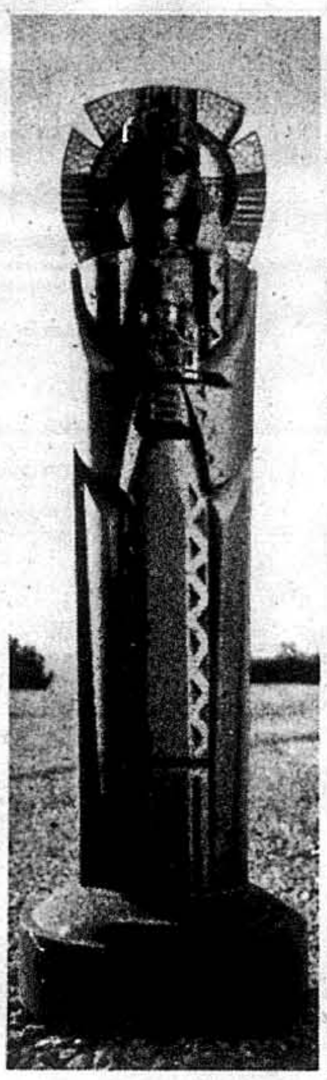
Тим часом бажаючі оглянути мистецькі скарби України — срібні царські врата церков Різдва Богородиці та Христовоздвиженської з Києво-Печерської лаври — можуть відвідати далеку від України Каліфорнію, яка зберігає у своєму Лос Анджелеському районному музеї речі, які ми не зуміли зберегти".

В Чикаґо...

(Закінчення зі стор. 1)

Св. Володимир.

Св. Ольга.

них членів та оформить підкомісії — технічно-будівельну, фінансову, програмову й інформації.

Відкриття пам'ятника передбачено на одну з неділь першої половини жовтня. Точної дати ще не устійнено через відсутність в Чикаґо усіх членів комісії. Це буде зроблено в найближчому часі.

Ювілейний комітет і комісія плянують зробити відкриття всенародною маніфестацією з участю кількатисячної публіки та гостей, що репрезентуватимуть місцеву владу та українське організоване життя в Америці й Канаді. На місці відслонення буде коротка програма з участю репортерів та телебачення. Після того має бути великий бенкет в сусідньому Культурно-Релігійному Осередку.

Буде надрукована спеціяльна програмка із списком жертводавців на пам'ятник. Тому комітет закликає українські організації та індивідуально громадяни складати свої пожертви на кошти пам'ятника в обидвох українських фінансових установах в Чикаґо на конто комітету. Пожертви, що дійдуть до 25-го вересня, будуть подані у програмці врочистого відкриття. В час бенкету, що ним українське Чикаґо завершить дворічні імпрези Ювілею Тисячоліття, також буде презентована 400-сторінкова пропам'ятна книга п.з. „Українці в Чикаґо й Іллиной", яку видає комітет і яка вже є в друку.

Велика українська громада в Чикаґо не має досі репрезентативного пам'ятника щоб назовні свідчив про нашу присутність в цьому місці на середньому заході Америки та над Мишиґенським озером. Таким буде новоспоруджена статуя свв. Володимирові і Ользі.

Солісти...

(Закінчення зі стор. 1)

легкістю доходить до слухача".

Другий — це уродженець Вінніпеґу бас-баритон Богдан Василишин, який вже неодноразово виступав, як соліст відомого хору ім. Олександра Кошиця, на сценах Европи, Південної Америки і Канади. Він також співає з „Кантата Сінґерс" і оркестрою Крайового мистецького центру в Оттаві, у Асоціяції манітобської опери в постановках „Соломеї" і „Кармен". Про успіхи Б.Василишина писав один з критиків на сторінках щоденника „Вінніпеґ Фрі Пресс": „Богдан Василишин посідає направду розкішний голос". Цей молодий артист продовжує свої музичні студії дальше, у Вінніпеґу під керівництвом Л. Кушнярик. Він також є визнаним мистцем - малярем, викладає на архітектурному факультеті Манітобського університету. Виставка його картин вже розпочалася на Союзівці і триватиме до неділі, 6-го серпня ц.р.

По концерті охочі можуть танцювати до звуків оркестри „Зелене жито".

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІНОХ КРОНОМІЗ, член УНС Відд. 2-го ім. свв. Петра і Павла в Мт. Кармел, Па., помер 28-го червня 1989 року на 69-му році життя. Нар. 20-го квітня 1920 р. в ЗСА. Залишив у смутку дружину Мері, синів Давида і Дениса і троє внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Всіх Святих в Еліcбурґу, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Моніка Писарчук, секр.

КАТЕРИНА СЕРЕДА, ЧЛЕН УНС Відд. 301-го ім. Дмитра Вітовського в Блюмінґдейл, Ілл. померла 20-го червня 1989 року на 86-му році життя. Нар. 1903 року в Україні. Членом УНС стала 1955 року. Залишила у смутку дочку Галину з мужем Йосифом Крикливець, внука Василя з родиною, внучку Катерину з родиною, правнука Івана та пра-правнука Дейвида. Похорон відбувся 22-го червня 1989 року на цвинтарі Елмвуд в Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Петро Врублівський, секр.

АНТОНІНА ПАЛКА, член УНС Відд. 102-го ім. свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, померла 23-го березня 1989 року на 79-му році життя. Нар. 9-го вересня 1909 року в Сосновії, Зах. Україна. Залишила у смутку мужа Івана, сина Евгена, дочок Віру Напору і Анну Андерсон, 11 внуків і трьох правнуків. Похорон відбувся 28-го березня 1989 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Микола Бобечко, секр.

ПЕТРО ҐРОМОЦЬКИЙ, член УНС Відд. 373-го Т-ва „Сестри Любови" в Ст. Люїз, Мо., помер 4-го червня 1989 року на 73-му році життя. Нар. 17-го жовтня 1915 року в Делядж, Мо. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Катерину, дочку Сандру М. Вікман з мужем Реймондом, внуків — Ричарда, Лору, Марка і Майкла; брата Івана і сестру Анну Парк. Похорон відбувся 8-го червня 1989 року з кат. церкви Св. Родини на Джефферсон Барракс Нешенел Семетері в Ст. Люїз, Мо.

Вічна Йому Пам'ять!

Ярослава Біляк, секр.

ОЛЕКСАНДЕР КОГУТ, член УНС Відд. 125-го ім. Благовіщення в Чикаґо, Ілл., помер 27-го травня 1989 року на 76-му році життя. Нар. 9-го грудня 1912 року в Лаврові, Луцьк, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Наталію Когут, сина Юрія, дочку Ірину Скірник з мужем Яремою і внуків Катерину і Маркіяна. Похорон відбувся 30-го травня 1989 року на цвинтарі Елмвуд в Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Ґльорія Пашен, секр.

КАТЕРИНА ГАРМИЧ, член УНС Відд. 50-го в Лорейн, Огайо, померла 13-го червня 1989 року на 91-му році життя. Нар. 26-го грудня 1897 року в Україні. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку дочку і сина. Похорон відбувся 16-го червня 1989 року на Реджґілл Меморіял Парк, Лорейн, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

БОГДАН ВЕРЕЩИНСЬКИЙ член УНС і секретар 75-го Відділу Т-ва „Запорозька Січ" в Дітройті, Миш. помер 20-го лютого 1989 року на 63-му році життя. Нар. 1926 року в Носові, пов. Підгайці, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку трьох синів Михайла, Ярослава і Романа. Похорон відбувся 24-го лютого 1989 року на цвинтарі св. Ядвиги в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Павлик за секретаря

МАРІЯ СКИБИК, член УНС Відд. 337-го Т-ва ім. Івана Франка в Балтиморі, Мд., померла 14-го травня 1989 року на 67-му році життя. Нар. 21-го березня 1922 року в Польщі. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку Джессіку Вілсон. Похорон відбувся 17-го травня 1989 року на цвинтарі св. Михаїла в Балтиморі, Мд.

Вічна Їй Пам'ять!

Остап Садовий, секр.

ПАВЛО КЕЛЛЯР, член УНС Відд. 63-го Т-ва „Січ" у Форд Сиґі, Па., помер 5-го липня 1989 року на 71-му році життя. Нар. 9-го липня 1917 року у Форд Сиґі, Па. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку дружину Еґнес, синів Марка і Павла. Похорон відбувся 8-го липня 1989 року на українському цвинтарі у Форд Сиґі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Турко, секр.

ІВАН В. СВІТ, член УНС Відд. 25-го в Джерзі Сиґі, Н.Дж., помер 8-го березня 1989 року на 91-му році життя. Нар. 27-го квітня 1897 року в Україні. Членом УНС став 1956 року. Залишив у смутку дружину Марію. Похорон відбувся 11-го березня 1989 року на Вашеллі Семетері в Сіяттл, Вашінґтон.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МЕЛАНІЯ БРЕЗІЦЬКА, член УНС Відд. 358-го Т-ва „Запорозька Січ" в Клівленді, Огайо, померла 6-го лютого, 1989 року на 92-му році життя. Нар. 5-го вересня 1896 року в Україні. Членом УНС стала 1938 року. Залишила у смутку Мері Енн Блад. Похорон відбувся 10-го лютого 1989 року на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленді, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 6-го СЕРПНЯ 1989 р.

Остінтавн, Огайо. Місячні збори Б-ва св. Івана Хрестителя 230-ий Відд., о год. 3:30 по пол. в залі св. Анни, 4310 Kirk Road in Austintown. Присутність усіх членів обов'язкова. — Секретар Відділу.

● РОЗШУКИ ●

Анна Миколаївна Прибула з с. Звенигород (Загороди) р-н Бучач, Україна пошукує брата **Івана Прибулу**. Хто знав би його адресу, проситься повідомити на адресу:

WARWARA OSADCIW
48 Brandis Avenue
Staten Island, N.Y. 10312
Тел.: (718) 356-8510